

בענין ערב פסח שחל להיות בשבת

- I. The Shabbos hagadol derasha.
 - A. The opinion of most poskim - יחזה דעת א' צ"א א' - the week before, then do מוסר on erev Pesach.
 - B. Aruch Hashulchan 430:5 - that week since we don't do halacha anyway.
- II. The fast of the firstborn.
 - A. The Shulchan Aruch 'ב' ס'ימ'ן ת"ע ס'ע'ף ב' - two opinions with the Rama deciding on Thursday.
 - B. Birkei Yosef - some say Friday.
 - C. Rav Shlomo Kluger - no fasting necessary, just do a siyum - ש"ת האלף לך - אגרות משה ח"ד ס'ימ'ן ס"ט. see שלמה ס'ימ'ן שפ"ו.
 - D. Is the halacha different if you make a siyum instead of fasting?
 1. ש"ת אגרו"מ או"ח ד' ס'ימ'ן ס"ט - maybe the real obligation is on the Friday - we just don't allow fasting on Friday, but the siyum should be done then. We can't say this because it is illogical to exempt a guy from fasting on the day that everybody else is fasting because he will hear a siyum tomorrow.
 2. Rav Shternbuch - maybe you should hear a siyum on both days based on ש"ע תרפ"ו:ב'.
- III. Bedikah and Biur chametz.
 - A. Bedikah - ש"ע תמ"ד:א' - on the night of the 13th.
 - B. Biur - ש"ע שם ס'ע'ף ב' - erev shabbos - not to confuse with other years.
 1. מקראי קודש א:מח:ב' - Mishnah Berurah says to burn it before the fifth hour like every year, but Maharsham explains that we burn before שעות גזירה לגזירה because otherwise it is a דאורייתא.
 2. Rav Shternbuch - be extra careful to guard chametz after bedikah.
 3. On shabbos - give to non jew, flush, throw into reshus harabim if there is an eiruv - then make sure to do bittul!
- IV. The Shabbos Meals.
 - A. What to use for Lechem mishnah.
 1. matzah.
 - a. can you eat it on erev pesach?
 - i. Rav Moshe Rosen - bal tosif.
 - ii. Rav Moshe אגרו"מ או"ח א' ס'ימ'ן קנ"ה - not bal tosif but problematic.
 - b. can you eat it on Friday night?
 - i. Magen Avraham - no. ש"ת רב פעלים חלק ג' או"ח ס'ימ'ן כ"ו adds that it takes away from the התחדשות of the mitzvah.
 - ii. other rishonim - yes

- c. is it muktzah?
 - i. may depend whether you need to be able to eat both breads for lechem mishnah.
 - ii. maybe not muktzah because it can be fed to children.
 - d. why is it כף החיים סימן תע"א אות י"ט? כבועל ארוסתו בבית חמיו either because you jump the gun or you need seven berachos.
2. egg matzah.
 - a. Rav Moshe - ideal but must be eaten easrly like the Rama indicates.
 - b. Rav Rosen - since it may be used for the mitzvah according to some rishonim it is no good.
 3. real challah - suggested by many poskim as ideal
 - a. practically be careful about spreading of crumbs - children etc.
 - b. suggestion of מנחת יצחק חלק ו' סימן מ"ח - eat the challah in one place and the rest of the meal somewhere else, then go back to eat more challah and bentch.
- B. How to fulfill seudah shelishis.
1. Mechaber - egg matzah
 2. Rama - fruit and meat
 3. תשובות הרא"ש כלל כב אות ד' - split the meal - see גר"א (הר"ד במשנ"ב סק"ח)
 - a. problems with this.
 - i. may cause a beracha she'eina tzericha
 - ii. may have to be after chatzos or after mincha - תוספות שבת קי"ה ד"ה במנחה ושור"ת הרא"ש כלל כ"ב סימן ד'
 - iii. may not be enough time
 - iv. the gemara says to leave over two meals - Rosh says its not a proof because splitting a meal you still only eat one meal's worth of food.
 4. Magen Avraham in the name of רשב"י learned torah- explanation of ערוך השלחן סעיף ו' - really there is no obligation on this shabbos.
- V. Preparing for the seder.
- A. Ideally take care of everything before shabbos.
 - B. If not possible, it may be permissible to arrange tables and chairs on Shabbos based on מגן אברהם תרס"ז:ג'

1 - שו"ת יחוה דעת חלק א סימן צא

יש להקדים דרשת שבת הגדול ליום שבת ז' ניסן, כדי להורות לעם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, בהלכות הפסח, כהגעלת כלים והכשרם, בדיקת החמץ וביעורו, ואפיית המצות, ובדיקת המרור מהתולעים, לצורך הסדר של ליל פסח + דרשות מהר"ל ריש הל' פסת. אליה רבה (סימן ת"ל סק"ב). חק יעקב שם סק"ג. שו"ת כנסת יחזקאל (ס"ס = סוף סימן = כ"ג). מרן החיד"א במחזיק ברכה (סי' תל סק"ג) בשם מהר"ש בתשובה סי' ז'. ושאר אחרונים. ומה שסיימתי שגם בשבת הגדול יש לדרוש בדברי אגדה, כ"כ בבן איש חי (פר' צו הל' ע"פ שחל בשבת אות ה) וכן מנהגינו. וסיום הדברים שיש להרחיב הדבור וכו', מדברי הגאון יעב"ץ בסידורו. ומכל מקום גם בשבת ערב פסח שהוא שבת הגדול, לעת ערב, יש לדרוש בדברי אגדה, בסיפור יציאת מצרים, ובחזוק האמונה. ויש להרחיב הדבור בתוכחות מוסר להוכיח את העם ולהזהירם גם על ביעור השאור שבעיסה במעשים הרעים, ומחמצת הדעות המשובשות, ונפיחת המדות המקולקלות ולהחזירם למוטב.

2 - ערוך השלחן סימן ת"ל סעיף ה'

שואל מהרב ודרשתינו הוי כעניינים אחרים אנו דורשים בשבת ע"פ וכל הדינים אומרים בהפיוס של שה"ג והמפרט וערכה אין מפתירין אלא כשחל ע"פ בשבת לפי שכה כתיב הביאו את המעשר אל בית האוצר וע"פ היה זמן ביעור ברביעית של שמיטה וכשביעית כדתנן בפ"ה דמע"ש וי"א להיפך רבשבת א"א לכער ואין מפתירין בו וערכה ובשאר שנים מפתירין וערכה לזכרון זה (כסס הגר"א) וכן הסתנה אצלינו להמטיר ככל שה"ג וערכה ולא כשחל ע"פ בשבת דא מפתירין המפרט של הסדרה:

ה' המנהג' להפסיק בשבת זו מאמירת ברכי נפשי ואומרים עבדים היינו עד לכפר על כל עונותינו ויש מפקקים בזה דהא תניא יכול מר"ה ת"ל ביום הדוא ואקרא דהגדת, לבגן קאי (גר"א) וכבר נתבאר שדורשין בשבת הגדול ויש שכתבו שכשחל ע"פ בשבת שדורשין בשבת הקודם (מ"י) וזהו לידוהו שהיו אומרים דיני פסח בדרשה והיו צריכים להודיע להם קודם הפסח מה יעשו אבל לידוהו שכל מי שיש לו שאלה

3 - שולחן ערוך אורח חיים סימן תע סעיף ב

אם חל ערב פסח בשבת, יש אומרים שמתענים הבכורות ביום ה', ויש אומרים שאינם מתענים כלל. הגוה: אבל יש לנהוג כסברא הראשונה. ונהגין כשהאב בכור, האם מתענה תחת בנה הבכור כשעדיין קטן; ואם אין האב בכור, הוא מתענה בעד בנו עד שיגדל.

4 - ברכי יוסף ת"ע: ד-ה

ד' דין ז'. אם חל ע"פ בשבת יש לומרם שמתענין הבכורות ביום ה' וכו' ומסר"ס פרוזי"נאלל בתשובותיו כ"י סי' ע"א כתב דמתענין ביום השש והניח דליות וכתב שם שכן כתב רבינו מנחם לזית מליר: ה' בכורות שמתענים יום המשי כתב צ"ח פסח מעונין לזית יו"ד דלי לא עלו לנערוי נפשיהו עד שעת צדיקה הורה מהר"ל לטעום מירי זין השמעות ויש לדקדק עלטונו דדוקא זין השמעות ללא הביע זמן הצדיקה עלו לטעום אצל הביע זמן הצדיקה ללא לטעום אצל צ"ח פ"ט פ"ט וכו' יענוס ענימא צעלמא דלא שייך צ"ח אמטוכי עכ"ל ויש להרגיש דכמוך לזית ט' כתב צ"ח צ"ח צ"ח ע"ה מהר"ל דענימא צעלמא מותר קודם צדיקה דלא שייך צ"ח אמטוכי ולפי מה שדקדק צ"ח יו"ד ע"ה ש"ס שלטי הבכורים משם מהר"ל הוא הפך ע"ה הצ"ח משם מהר"ל. וצ"ח יו"ד הול"ל דלפי ע"ה צ"ח ט' משם מהר"ל עלמו שהצילו הצ"ח פשעע איפכא כעטע פ"ט ודוק

5 - שולחן ערוך אורח חיים סימן תרפו סעיף ב

מתענים ב"ג באדר; ואם חל פורים באחד בשבת, מקדימין להתענות ביום חמישי. הגוה: ותענית זה אינו חובה, לכן יש להקל בו לעת הצורך, כגון: מעברות או מניקות או לחלה שאין בו סכנה, ואפ"ל רק כואבי עינים, שאם מצטערם הרבה לא יתענו ויפרעו אר"כ, אבל שאר בריאים לא יפרשו מן הצבור (חזושי אגודה בשם מחזור ויטרל). ואם חל פורים ביום א', שמתענין ביום ה' שלפניו, וחל בו ברית מילה, מותר לאכול על המילה, ולמחר ביום ו' יתענו האוכלים (הגהות מנהגים).

6 - שו"ת האלף לך שלמה חלק א"ח סימן שפו

אמר המסדר, נכד הה"ג האמתי המחבר זצלה"ה. כדי להשלים עד ארבע מאות תשובות על אר"ח לבד, אמרנו להוסיף עוד ט"ו שו"ת יקרות מאדמו"ר הה"ג האמתי המחבר זצלה"ה על הלכות פסח אשר יתענגו במו הוגי התורה. ע"ד סיום מסכת יכול להקל להבכורים וא"צ להתענות ביום ו' ועל סיום איזה נביא החילוק כך אם למד לפי תומו וסיים בע"פ יכול להיות אפ"ל על סיום נביא אחד אפ"ל הוא קטן בקאפיטלין אבל אם למד כדי להיות לו סיום אז על מס' גדולה כיון דהוי מעלה הלימוד לו יהא דהוי שלא לשמה נמי נחשב סיום אבל אם לומד איזה נביא כדי

7 - שו"ת אגרות משה חלק או"ח ד סימן סט

ד' תענית בכורים כשחל ע"פ בשבת ובדבר ערב פסח שחל בשבת, הנה לענין לצום הא מפורש /שר"ע או"ח/ בסימן ת"ע ס"ב שבע"ש פשיטא שאין מתענין והמחלוקת הוא דלה"א אין מתענים כלל ול"א הראשון מתענים ביום ה' והרמ"א כתב שנהגין כסברא הראשונה, היינו שמתענים ביום ה' ולא ראיתי מחלוקת בזה, שלכן אלו הנהגין לצום פשיטא שצריכים לצום ביום ה'. אבל במדינותינו שרובא דרובא אינשי מצד חולשת הדורות אין מתענין אלא עושין סיום מסכת שבוה יש להסתפק אם נעקר לגמרי ענין התענית מע"ש וחל על יום ה' מתחלת התקנה כמו שלא היו מתקנין כלל בערב פסח שלכן לא שייך גם הפטור מצד הסיום במה שיעשה ע"ש, או שעדיין עיקר החיוב הוא על ע"פ =ערב פסח= אף שלמעשה אין מתענין בו אבל מה שמתענין ביום ה' הוא משום דא"א ליפטר מהחיוב שנעשה עליו בלא תשלומים ביום אחר, שא"כ שייך הסיום גם בע"ש =בערב שבת= ליפטר מעיקר החיוב ולא שייך לחיבו שוב להתענות ביום האחר. אבל לכאורה העירני נכדי החו"ש מר מרדכי נ"י דהא יום הע"ש אינו היום שנתחייב אלא השבת דהוא ע"פ הוא היום שנתחייב ומצא שלא שייך כלל יום הע"ש דהוא י"ג בניסן להתענית, אבל מצינו כה"ג בתענית אסתר כשפורים חל באחד בשבת שאיתא /שו"ע או"ח/ בסימן תרפ"ו סעי' ב' ברמ"א דאם חל ברית מילה ביום ה' מותרין לאכול על המילה ולמחר ביום ו' יתענו האוכלים, הרי חזינן דבנדחה משבת על יום ה' הוא דחיה בעצם גם על ע"ש ולא ביחוד על יום ה', והוא משום דהדחיה הוא רק על יום הסמוך להתענית, וכדחזינן מזה גופא שאמר שיתענו למחר ביום ו' ולא ביום ד' הקודם כשידעו שיש להם ברית מילה למחר ביום ה' שמתענין, וגם חזינן שבט"ב =שבת באב= שחל בשבת שנדחה ליום א' שבעל ברית אינו משלים תעניתו כדאיתא /שו"ע או"ח/ בסימן תקנ"ט סעי' ט' לא הוזכר שיתחייב להתענות למחר ביום י"א באב, והוא פשוט דלא שייך להתחייב להתענות בשביל תענית המחייב שהתירוהו לו אלא ביום הסמוך שלכן רק ביום עשירי באב שייך להתענות כשלא יכלו מחמת שהיה בשבת ולא בי"א וכן לא בעשירי דאדר, וא"כ מה שמתענין ביום ה' שאינו סמוך לשבת שהוא יום התענית צריך לומר שהחשיבוהו כסמוך מחמת דיום ע"ש אינו ראוי כל כך להתענות, ומחמת שאירע זה הרבה פעמים ולא רצו שתהיה שנה בלא תענית זה ולחייב בע"ש לכל ישראל לא רצו הוכרחו להחשיב גם את יום ע"ש מעיקר החיוב לענין זה שאם יהיה י"ג באדר בשבת יוכלו לדחותו ליום ה', וממילא כיון שיום ע"ש הוא מעצם החיוב נהי שלכל ישראל לא רצו לקבוע למעשה יום ע"ש לתענית וקבעו ביום ה' מ"מ יחידים שהתירום שלא להתענות ביום שהתענו כל ישראל חייבין להתענות בע"ש שהוא ג"כ יום החיוב בעצם ויחידים רשאין להתענות בו, אבל ביום ד' הקודם וכן בי"א באב שאינו יום הסמוך לא שייך להתענות אז, דמה שחייבום למי שהתירו לאכול מצד הברית מילה לא היה זה כהא דלוה תעניתו שליכא זה בתעניות שחייבו חכמים בשביל הדברים שאירעו בהן דבימים האחרים הא לא היה זה אלא שאת יום הסמוך החשיבו ששייך לזה, שנמצא כשמתענים היחידים בע"ש הוא ביום החייב בעצם ומתענים בדינא לא לתשלומי פרעון שזה ליכא.

וא"כ גם בתענית בכורים כשחל ע"פ בשבת להסוברים דמתענין ביום ה' נמי צריך לומר דגם ע"ש החשיבו כמו מעיקר החיוב לענין זה שיוכלו לדחות התענית ליום ה' משום שיתחשב סמוך ליום החייב. ונוגע זה לכאורה לענין אם נפטר בעשיית סיום גם כשיעשה בששי ול"ד לעשה סיום בשבת שהוא ודאי עיקר החיוב שלא יפטר משום שלא יתוסף כלום מצד הסיום בשבת על חיוב האכילה מצד שבת ואף סעודת ברית מילה בשבת אינו מוסיף כלום ולא שייך ליפטר בשביל זה מאחר שלא פטרו בשביל שבת עצמו, אבל בע"ש שליכא חיובי אכילה כשנעשה חיוב אכילה מצד מצוה כברית מילה וסיום מסכת שייך שיפטור מעצם החיוב. או שבתענית בכורים ליכא לכלל זה דאין זה מכלל תענית צבור ושייך לומר שהע"ש לא שייך כלל להתענית אלא שתיקנו כשחל ע"פ בשבת גם עיקר התענית על יום ה' שלכן לא שייך הפטור מצד הסיום בע"ש, וזהו הספק שכתבתי ששייך להסתפק.

אבל כשנענין לא שייך להסתפק דהא לא מסתבר לפוטרו ביום ה' כשמתענין כל הבכורים שהוא יום הקודם מחמת שלמחר יהיה לו סיום ואף בברית מילה שודאי יהיה לו למחר לא מסתבר לפוטרו מאחר שהיום מתענין למעשה וגם הוא הרי מותר להתענות ואם שייך להסתפק הוא דאולי לא יועיל סיום אחד ביום ה' לבד דאם נדמה לתענית אסתר הרי כשהיה ברית מילה ביום ה' כשמתענים כל ישראל צריכים אלו דאכלו להתענות למחר ביום ו'. וא"כ לא יפטרו אלא כשיהיה להם סיום בשני הימים ביום ה' וביום ע"ש זה היה נראה יותר לכאורה, אבל למעשה אין להחמיר בזה כיון שעצם החיוב הוא רק ממנהגא ואיכא ל"א שאינם מתענים כלל כשחל ע"פ בשבת לכן יש להקל בעשיית סיום יום אחד אבל דוקא ביום החמישי יום שהבכורים מתענים ל"א הראשון שנוהגין כן.

ואני תמה שהתינת אם מהענה, שפיר אמרינו כיון שנדחה מזמנה בערב פסח, אינו מתענה בערב שבת רק ביום חמישי, אבל אם פוטר עצמו בסיום, הלא מפורש ברמ"א תרפ"ז (ס"ק ב) שאם חל פורים ביום א' מתעניו ביום חמישי, ואם יש סעודת מצוה מתענה ביום ששי, וא"כ הזכא נמי אם יש סעודת מצוה ביום חמישי ופטור, מהווייב להתענות למחר בע"ש, וצריך עוד סיום למחר, וצ"ל מאחר שתענית בכור קיל, ובפרט כשחל בשבת שיש אומרים שנדחה התענית לגמרי, די לן דפטר עצמו בסעודת מצוה ביום ה' לזכר בעלמא, אבל הפוסקים החמירו בהאי תענית, עיין במפרשים בש"ע שם, ושפיר יש מדקדקין לפטור עצמם גם ביום ששי בסעודת מצוה שאו ודאי פטורין, וכ"ש לשיטת הפוסקים שצריך זמן התענית בששי דוקא, לכן נראה שגאה הדבר לדקדק לסעודת סיום בשניהם אם אפשר ותע"ב, אבל יחידים לבד הם המדקדקין כ"כ לעשות כזה, והציקר בסעודת מצוה בחמישי ודי כמ"ש. |

9 - שולחן ערוך אורח חיים סימן תמד סעיף א

י"ד שחל להיות בשבת, בדקין ליל שלשה עשר. ומבערים הכל לפני השבת, ומשיירין מזון שתי סעודות לצורך השבת, דסעודה שלישית זמנה אחר המנחה ואז אינו יכול לעשותה לא במצה ולא בחמץ אלא במצה עשירה, וצריך לעשותה קודם שעה עשירית. הגה: ובמדינת אלו שאין נוהגין לאכול מצה עשירה, כדלקמן סימן תס"ב סעיף ד' בהגה, יקיים סעודה שלישית במיני פירות או בשר ודגים כדלעיל סימן רצ"א סעיף ו' בהגה.

10 - משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים סימן תמד סעיף א

בדקין וכו' - וצריך לברך על הבדיקה וגם לבטל כמו בשאר שנים בליל י"ד [אחרונים]:
(בן ליל י"ג - שלמחר בע"ש א"א לבדוק דאין בדקין לאור החמה וכו"ל:
(גו ומשיירין וכו' - וצריך לזהר להניחו במקום מוצנע וכדלעיל סימן תל"ד סעיף א':
(זו לצורך השבת - ובשבת זה משכימים להתפלל ולא יארכו הרבה כדי שיהיה להם שהות ולא יבואו לידי מכשול [אחרונים]:

(הו לא במצה - דהא אסור לאכול מצה בע"פ וכדלקמן בסימן תע"א:

או מצה עשירה - היינו שנילושה במי פירות לבד:

או קודם שעה עשירית - דמשם ואילך אפילו מצה עשירה אסור לאכול כדי שיאכל מצה לתאבון וכדלקמן בסימן תע"א ס"ב:

(חו יקיים וכו' במיני פירות - עיין לעיל בסימן רצ"א ס"ה דיש דעות בפוסקים אם צריך לעשותה דוקא בפת או דסגי ג"כ בשאר דברים ולזה אמר דבשעת הדחק כזה יכול לסמוך על המקילין וע"ש דיותר טוב בבשר ודגים מבפירות. וה"ה דיכול לקיים בתבשיל [גנון קניידליך] אך יש נ"מ דזה אינו מותר רק קודם שעה עשירית והיכא שמקיים בפירות או בבשר ודגים יוכל לקיים אפילו אחר שעה עשירית אך בכ"ז יזהר שיאכל רק מעט ולא למלא כריסו כדי שיאכל מצה לתאבון. ועיין באחרונים שכתבו דטוב ג"כ שיחלק סעודת שחרית של פת לשנים דהא י"א דיוצא בזה ידי סעודה ג' וכ"כ בביאור הגר"א דנכון לעשות כן אך כ"ז אם יש לו שהות לברך ביתים ולהפסיק איזה שהות כדי שלא יהיה בכלל ברכה שאינה צריכה:

11 - שולחן ערוך אורח חיים סימן תמד סעיף ב

טוב לבער בערב שבת קודם חצות, כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער אחר חצות. (וביום השבת, יבטלנו) אטור.

12 - מקראי קדש חלק א' סימן מח אות ב'

כ' בשו"ע (סימן תמד, ב): טוב לבער בע"ש "קודם חצות" כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער אחר חצות. ובמ"ב שם ס"ק ט' כתב על זה: "לאו דוקא ור"ל בתחלת שעה ששית כמו בשאר שנים". אולם בארחות חיים בהגה' המהרש"ם שם כתב דמלשון השו"ע משמע דא"צ לבער בשעה חמישית כמו בשאר ערב פסח, אלא גם בשעה ששית מותר כיון שהוא רק גזירה אטו שאר שנים אין לגזור אלא משום דאורייתא אחר שעה ששית ולא בשעות דרבנן דהוי גזרה לגזרה וכבר אמרו בירושלמי שביעית (פ"ב ה"ד) אין מחדשין וכו' אין מוסיפין על הגזירה. וכדבריו משמע בשו"ע הרב סעיף ה' שכתב שם: דטוב להזהר לבער בע"ש קודם חצות היום כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער ג"כ אחר חצות היום בער"פ הנה מבואר שכל הקפידא היא רק "שלא לשרוף אחר חצות".

13 - משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים סימן תמד סעיף ב

קודם חצות - לאו דוקא ור"ל בתחלת שעה ששית כמו בשאר שנים:

אן וביום השבת יבטלנו - וכדלקמן בס"ו ואינו צריך לבטל בע"ש בשעת ביעורו דסוף סוף יהיה צריך לבטל ביום מאחר שהרי חוזר וזוכה בפת שמשייר לצורך השבת ויש לחוש שמא ישאר מהם מעט:

14 - משנה ברורה סימן תל

במנחה ההגדה - לפי שהיתה בו התחלת הגאולה והניסים ואפילו אם חל שבת הגדול בע"פ ואז דורשין בשבת הקודם [אחרונים]:

15 - שו"ת אגרות משה חלק א"ח א סימן קנה

נמצא שלמעשה בסעודת שחרית אף קודם ד' שעות אסור לאכול מצה כיון שלהרמב"ם ורמב"ן ועוד הרבה ראשונים אסור כל היום, ובסעודת ערבית כיון שלרוב הפוסקים ליכא איסור בליל י"ד אין למחות באלו שבשביל מצות סעודת שבת יאכלו מצה, אבל מהראוי להחמיר כיון שלהמג"א אסור גם בליל י"ד ולמה שבארתי ליכא קושיא עליו מהירושלמי ואפשר שמפרש כן גם ברמב"ן, וגם כשביער הכל מלפני השבת הא בארתי שמשמע מרמב"ן שנאסר הוא במצה גם בלילה, ולכן ודאי שמהראוי להחמיר שאף שלא נמצא חדוש זה בפוסקים מ"מ הא לא מצינו גם שחולקין בפירוש על הרמב"ן.

ולכן טוב לאלו שאין רוצים להניח חמץ על יום השבת משום שחוששין למכשולים שאפשר לבא מזה קיימו מצות שתי הסעודות במצה עשירה שכיון שקובע עליהו סעודות השבת יצטרך לברך המוציא ובהמ"ז, וכמפורש כן בב"י /א"ח/ ס' תמ"ד שנכון לעשות כן שכתב ואין להקשות יבער הכל מלפני השבת ולא ישייר כלום ובשבת יאכל מצה עשירה דכיון שאין סיפוק בידי כל אדם לעשות מצה עשירה לכל הג' סעודות לא אטרוהו רבנן עיי"ש, חזינן שהיה ראוי לתקן ולהנהיג לבער הכל מלפני השבת כדי שלא יבואו לידי תקלה באם ישאר מהחמץ ולקיים מצות הסעודות במצה עשירה אך שלא אטרוהו רבנן, ולכן לאלו הרוצים ואפשר להם להטריח ולאפות מצה עשירה לשתי הסעודות הוא עדיף, אף שסעודת שבת הא צריכים לפת שמברכין עליו המוציא ובהמ"ז, אלא משום דכיון שאוכל אותם לסעודות שבת המחוייבין בפת אין לך קביעות גדולה מזה.

ועי' בשע"ת /א"ח/ ס' קס"ח סק"ט שיש מי שסובר דאף כל מה שאוכל בשבת נחשב קבע כמו שמצינו למעשר ומברך המוציא וג' ברכות אך מסיק שאין חלוק, אבל הוא רק כשאוכל שלא לסעודות המחוייבות אבל לסעודות המחוייבות לכו"ע הוא קביעות סעודה, ובפרט שיש סוברים דבנילוש בביצים ושאר מי פירות חוץ מדבש ושמן וחלב ויש הסוברים שגם בדבש ושמן וחלב לחם גמור הוא ומברך המוציא עיין במג"א /א"ח/ ס' קס"ח סעי' ט"ו ובאבן העוזר שם, ואף שאין הלכה כמותן שלא בקביעות סעודה מ"מ בקביעות סעודה כהא דסעודת שבת המחוייבות ודאי צריך לברך המוציא וג' ברכות וכמפורש שכן ראוי לעשות. ואף שיש הסוברים דבנילוש במי ביצים לא חשיב מי פירות עיין בתוס' /פסחים/ דף ל"ה שרש"י נסתפק בזה ולהרמב"ם פ"ו מחור"מ ה"ה יוצאין במצה שלשה במי פירות ידי חובת מצה בלילה, וא"כ יש לאסור לדידהו לאוכלו בערב פסח, אבל רוב הראשונים הא סוברים דאף מי ביצים הוא בדין מי פירות וכן איפסק בש"ע /א"ח/ ס' תס"ב סעי' ד' וכן נוהגין במדינתנו ובר"ס תס"ב איפסק שבכל מי פירות אין יוצאין י"ח מצה בלילה משום שהוא מצה עשירה, והוכיח המג"א /א"ח/ בס' תע"א סק"ה שאף בתערובות מים הוא מצה עשירה ואין יוצאין בה די חובת אכילת מצה דאל"כ לא היה צריך להא דהיא מצה עשירה דפשיטא דאין יוצאין בה משום דמי פירות אין מתמיצין עיי"ש, והסכים לו הח"י בס' תס"ב סק"ב עיי"ש וממלא ליכא איסור מלאכול בע"פ. ואף אם היו מוזכרין ב' השיטות בש"ע בלא הכרעה היה לנו להקל לכללא דהוראה שכתב ברמ"א כיון שהוא רק איסור מדרבנן, וגם הא כמה ראשונים סברי שאיסור אכילת מצה הוא רק מזמן איסור חמץ ואילך ואין מקום להחמיר תרי חומרות באיסור דרבנן, ולכן פשוט שטוב לאכול בב' הסעודות מצה עשירה אף

הנילוש בביצים אבל לאכול רק עד הזמן שרשארן לאכול חמץ למנהגנו שאין אוכלין מצה עשירה בפסח וגם לא בערב פסח אחר זמן היתר אכילת חמץ להרמ"א /או"ח/ ס' תמ"ד.

והנה שמעתי שרב גדול אחד אמר שלאכול מצה בסעודת ליל שבת יש בזה משום בל תוסיף, אבל הא מפורש בבעה"מ לר"מ שמבערין את הכל מלפני השבת שיאכלו סעודות שבת מן המצה, וכוונתו במצה הכשרה לצאת מצות מצה דהא הקשה ע"ז ממה שאסור לאכול מצה בערב פסח ותידך דהאיסור הוא רק משש שעות ולמעלה ובמצה עשירה הא ליכא איסור. וכן מפורש במ"מ פ"ג מחור"מ ה"ג שכתב ויש שהיו מחמירין שלא לשייר כלל אלא לאכול מצה עשירה או מצה כתקנה קודם חצות לפי דעת קצת מפרשים עיי"ש, והיינו להסוברים דמותר לאכול מצה עד חצות, וכן הביאו הסוברים להתיר מצה עד חצות מתוספתא שתניא ואופה לו מצה מע"ש שמפרשים שהוא לאכילה דב' סעודות של שבת כדמשמע בר"ך /פסחים/ דף י"ג ומפורש זה בהשגת הראב"ד על בה"מ שם בשם הר"י צחק אבן גיאת ובמאירי שם וכן הביא הב"ח /או"ח/ בס' תמ"ד בשם הרוקח שמפרש כן בתוספתא שהוא אופה המצה לאכול ב' הסעודות וא"כ הוא במצה גמורה שיוצאין בה ידי חובת מצה בליל פסח, א"כ מפורש שמוותר לאכול בליל שבת שחל ב"ד וליכא בזה משום בל תוסיף. ובהגמ"י שם אות ב' שמפרש שכוונת התוספתא הוא מצה עשירה, הוא משום דגורס ואופה לו מצה בע"ש לצורך מנחה שאסור במצה שאינה עשירה, וכן אולי יפרשו הסוברים דאסור בכל היום או שיפרשו כהר"ך והראב"ד והמאירי שהוא שלא יניח לאפות המצה שצריך לפסח למוצאי שבת עיי"ש, אבל עכ"פ בזה שליכא משום בל תוסיף כו"ע מודו.

והטעם פשוט דהא לעבור שלא בזמנו לכ"ע בעי כוונה למצוה כדמסיק בעירובין דף צ"ו, ומה שעושה זה למצות דסעודת שבת כיון שאינו למצוה דאכילת מצה אלא לאכילת סעודת שבת שהוא לאכילת פת איזה שהוא אין זה מתכוין למצוה דמצה.

וגם נראה דאף למ"ד דגם לעבור שלא בזמנו לא בעי כוונה נמי בכה"ג דהוא למצוה אחרת מדה שליכא בל תוסיף, דהא אף למאי דהיה סבור בעירובין לומר אליבא דת"ק שגם לעבור שלא בזמנו לא בעי כוונה הקשה מהיטן בשמיני בסוכה שאין זה במשנה וברייתא ומ"ט לא הקשה ממשנה מפורשת בשני מקומות בר"ה ובסוכה שהתקין ריב"ז משחרב ביהמ"ק שיהא לולב ניטל במדינה שבעה, אלא הוא משום דרק שלא בכונה כלל סובר דאיכא בל תוסיף אבל בכונה למצוה אחרת גם הוא מודה שאין בזה משום בל תוסיף, ול"ד לישן בשמיני בסוכה שהקשה שילקה לדידיה, דשינה בשמיני הוא מצד שינה דשביעי שהוא ממצות סוכה דשבעה ימים ואין זה לכוונת מצוה אחרת, ולכן אף שתקנו לחוש לספק היה לן לאסור לדידיה מצד בל תוסיף כיון שסובר שא"צ כוונה שלא יועיל אף כשיכוין שאם הוא שמיני לא יהיה לכוונת מצוה דהוי כלא נתכוין שאסור לדידיה, ולכן מסיק מזה שבעי כוונה מפרש רש"י בעירובין /צו/ דיתביין בתנאי דאם הוא שמיני לא מכיון למצות סוכה ואף שבנ"א יושבין בסתם ויש גם אלו שאין יודעין כלל הדין צריך לומר שכיון שעושין על דעת החכמים נחשבו כנתכווני לכוונת החכמים, אבל בלולב שבימים האחרים היא מצוה אחרת של זכר למקדש עדיף מלא נתכוין כלום, ומודה אף למה שהיה סבור לת"ק שאין בזה משום בל תוסיף. וא"כ כ"ש בעושה זה למצוה דאכילת סעודת שבת שהיא לגמרי מצוה אחרת וגם ענין אחר שליכא בזה משום בל תוסיף אף למאי דרצה לומר אליבא דת"ק שעובר גם בלא כוונה למצוה, ולמסקנא הא ודאי לא שיק זה.

אבל אף שליכא בל תוסיף מהראוי להחמיר מלאכול מצה גמורה אף בסעודת ליל שבת מצד הסוברים דאסור לאכול מצה כל היום שסובר המג"א שאסור גם בלילה, ולמה שבארתי בטעמו יש לחוש לשיטתו ולמה שבארתי להרמב"ן דאלו שביערו הכל מלפני השבת אסורין גם בלילה, אלא יאכלו שתי הסעודות במצה עשירה ולאוכלם רק בזמן היתר אכילת חמץ. ידדו, משה פיינשטיין.

16 - כף החיים סימן תע"א אות י"ט

(י"ט) **שם** בהגה. אסורים לאכול וכי וכל האוכל מלכ בשר כבש של ארוסתו בבית חמיו וכו' על ארוסתו בבית חמיו לוקח. ירושלמי ר"ש פ"ט. ובבבלי ס"מ ס"ט ובסוד וכו' וכתב שם הס"ת וכו' דפי' לוקח כיינו מכה מדרוה מדרבנן וכו' דנקט ארוסתו בבית חמיו פי' שם קב"ע שקרוב יום פועל כייסוף וכו' כבש יצרו להמתין כך זה לא כבש ליצרו להמתין לאכילה מלכ עד הערב כ"ל. וכו' וכו' בסדר כגדס ד"ס כל לחמא וכי פי' זה בליל אינס מותר לבעול אלא בז' ברכות כראמירין כלל בלל ברכה אסורה לבעול כגדס אף מלכ אינס מותר לאכול אלא בז' ברכות ואלו סן. ברכת סין וקידוש סיום ושחמיו. ונזרח פסי' וברכה סין שמומר כשמיים כגדס. והמילא ולאכול מלכ כרי שבע כ"ל. ועין מפ"ש סי' תרי"ג שכתב בפי' אחר וכי כבש"ג בהגה י"ט בשם פסרי"ו סי' קל"ג וכי מ"י או' ו' יסור"ט.

ה וכתב רבינו הרמ"א ובסנינות אלו שאין נוהגין לאכול מצה עשירה כדלקמן סי' תס"ב יקיים סעודה שלישית במיני פירות או בבשר ודנים עכ"ל ונראה שאין הכוונה דגב בע"פ אין לאכול מצה עשירה לפי המנהג דאין שום טעם בזה אלא הכוונה כיון שאין מנהיגו לאכול בפסח מצה עשירה מפילא דאין מבינין אצלינו מצה עשירה ולהבין רק על סעודה שלישית אין דרך בני אדם להמריע על מאכל קטן כזה והנה גם

אצלינו יכולין לעשות סעודה שלישית במצה מבושלת והרבה נוהגין אצלינו בן והקדים מיני פירות לבשר ודנים אע"ג דבשר ודנים עדיפא מפירות לענין סעודה שלישית כמ"ש לעיל סי' רצ"א מ"ם בע"פ פירות עדיפי כדי שלא ישבע ויאכל מצה לתיאבון ואולי מפני זה לא הזכיר גם מצה מבושלת מפני שהיא משביע הרבה כידוע בחוש וי"א להפסיק סעודת שתדית לשנים די"א דיוצא בזה (מ"א) :

18 - משנה ברורה סימן תע"א ס"ק יב

כל יום י"ד - היינו מעמוד השחר ויש נוהגים שלא לאכול מצה מראש חודש.

19 - שו"ת רב פעלים חלק ג - או"ח סימן כז

ועל שאלה הב' שרוצה לאכול מצה בליל י"ד, הנה מדברי המג"א סי' תע"א סק"ז מוכח דגם ליל י"ד בכלל האיסור, אך הרב חק יעקב כתב בליל י"ד מותר, וכן מבואר בהר"ן להדיה, וכן משמעות הירושלמי והפוסקים והב"ח, וכ"כ באלוהו זוטא, וכן הוא באלוהו רבא ע"ש, והרב ערך השלחן כתב דבליל י"ד משמע דמותר, וכ"כ הרשב"ץ ח"ג סי' ר"ס, אבל א"ח אות קל"ד כתב דאסור בלילה וביום, וכן משמע קצת מס' תמ"ד, וכן דעת המג"א, ועיין טעם הרמב"ן במלחמות ע"ש. ומ"ש עיין טעם הרמב"ן במלחמות היינו שכתב הטעם כיון שביעור חמץ בלילה נעשית לו מצה כארוסה בבית חמיו עכ"ל, מוכח דסבר הרמב"ן, אכילת מצה אסור גם בליל י"ד.

וצריך להבין לסברת המתירין בליל י"ד מה טעם יש בזה להוציא הלילה, מאחר דמדמי לה לכלה דאין להנות ממנה אלא אחר ז' ברכות, ובשלמא יום י"ג מרחק טובא מליל ט"ו, והו"ל כשאר ימות השנה דלית לן בה, אבל ליל י"ד הוא סמוך לזמן החיוב, דלילה ויום יומא חזא אינון ושניהם נקראים יום דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. ונראה דס"ל לא חשיב סמוך אלא שיעור עונה אחת שהוא יום או לילה, וכאשר נמצא גבי נדה דאר"ל חייב לפרוש ממנה עונה אחת קודם וסתה, ואיתא במס' ע"ז דף ע"ו כמה עונה אר"י או יום או לילה, ולכן ס"ל דאין לדמות אכילת מצה בע"פ לבועל ארוסתו, אא"כ אוכלה בעונה הסמוכה לזמן החיוב, מיהו לפי טעמו של הרמב"ן שתלה הטעם בזמן שחל ביעור חמץ הא דאי דאסור לאכול מליל י"ד, והאי טעמא נראה מסתבר טפי.

והנה מלבד טעם זה דהרמב"ן דמשמע אסור בלילה, עוד יש טעם אחר דיש לאסור בעבורו גם בלילה של י"ד, והוא טעם של תיאבון דהיינו כדי שתהיה המצה אצלו כדבר חדש, ותהיה חביבה עליו באכילתה, וטעם זה מצינו אותו גבי חזרת דאמרו אין לאכול חזרת בע"פ כדי שיאכלנו לתאבון, וכתב הרב ב"ד סי' רמ"ט האי לתאבון שאמרו גבי חזרת אינה משמעות תאוות אכילה אלא היינו שיהיה לו כדבר חדש ויאכלנו בחיבה, הלכך כשם שבערב פסח אין אוכלין חזרת כדי שיאכלנו בחיבה כן בליל ראשון של פסח אין לאכול חזרת יותר מכאית של מצוה כדי שיאכלנו בחיבה ליל יו"ט ב'. ובספר פסח מעוכין בסי' קכ"ג כתב המנהג פשוט בין הספרדים דאע"פ שבליל ראשון אין אוכלין ירקות וחזרת זולת מה שהוא חיוב, הנה בליל שני אוכלין כל צרכם, ועיין שם בסי' שכ"ה, הרי שכתב שאין אוכלין חזרת בליל א' זולת מה שהוא חיוב עכ"ל ע"ש, ועל כן מדין החזרת הנו' דקפדי שלא לאכול בליל ראשון הרבה כדי שיאכל החזרת בליל ב' בחיבה, אנחנו למדין לענין מצה מכ"ש שלא יאכל בליל י"ד כדי שיאכל בליל ט"ו בחיבה, דלא גרעה מצה מחזרת בדבר זה אלא אדרבה כ"ש הוא, ודלא כהרב ב"ד בסי' רמ"ט שרצה לשלול טעם זה של תאבון מן המצה לגמרי דזה אינו דודאי לא גרעה מצה מחזרת, ומאחר דמצינו בחזרת טעם זה ה"ה במצה דאין לאכול בליל י"ד כדי לאכול בליל ט"ו בחיבה שתהיה אכילתה בליל פסח כדבר חדש. ועוד הא איכא נמי טעם הרמב"ן ז"ל שתלה הדבר בשחל עליו ביעור חמץ, ועוד נמי לסברת המג"א דעמיה האי טעמא דבועל ארוסתו בבית חמיו ישנו על האוכל ליל י"ד, ולכן הגם דחק יעקב ואליה רבא כתבו היתר בזה אין להקל, והש"ת ברחמי יאיר עיניו בדברי תורתו.

20 - שו"ת הרא"ש כלל כב סימן ד

על ששאלת, בסעודה שלישית, אם יכול לעשותה מיד אחר סעודת שחרית, שיפסיק בסעודה ויברך. אני ראיתי את רבותי נוהגין וכן אני נוהג אחריהם. כשנמשכה סעודת שחרית עד שבע שעות, שכבר הגיע זמן המנחה, שמפסיקין סעודתן ומברכין ברכת המזון ונוטלין ידיהם ומברכין המוציא; דאל"כ, כיון שנמשכה כל כך זמן הסעודה, לא היו

יכולין לאכול סעודה שלישית אלא באכילה גסה. אבל קודם זמן המנחה אין לאכול סעודה שלישית. וכן מוכח בכמה דוכתין, שאין סעודה שלישית אלא בזמן המנחה. דתניא בפרק כל כתבי הקדש (ק"ח): מדיחם כלים בשבת לאותה שבת; כיצד: קערות שאכל בהן ערבית, מדיחן לאכול בהן שחרית, שחרית, מדיחן לאכול בהן במנחה; מן המנחה ולמעלה שוב אינו מדיח. ותנן נמי התם: מצילין מזון שלש סעודות; כיצד: נפלה דליקה בליל שבת, מצילין מזון שלש סעודות, בשחרית, מזון שתי סעודות, במנחה, מצילין מזון סעודה אחת. וכן יש מביאין ראייה מההיא דפסחים בפ"ק אגן: י"ד = ארבעה עשר = שחל להיות בשבת, מבערין את הכל מלפני השבת ומשיירין מזון שתי סעודות; ואם היה יכול לאכול סעודה שלישית קודם חצות, היה לו לשייר מזון שלש סעודות. ואין נראה לי ראייה; משום דאפילו יפסיק סעודתו בבקר ויחלוק סעודתו לשתיים, מכל מקום די לו בכדי סעודה א', ותרתי כריסי לית ליה, ובמזון סעודה א' יפסיק לו, בין יאכלהו בהפסק בין שלא בהפסק. וכשהוא מפסיק מן המנחה בסעודתו ומברך ברכת המוציא, אין כאן משום מרבה ברכות שלא לצורך, כיון שהוא מפסיק מפני כבוד השבת, לקיים סעודה שלישית. ודוגמא לדבר: היה יושב ואוכל וקדש עליו היום, שמפסיק ומברך [ברכת המזון], למאן דאית ליה דמקדש וחוזר ואוכל ה"נ מסיח דעתו בברכת המזון וקובע לו סעודה שלישית.

21 - תוספות מסכת שבת דף ק"ח עמוד א

במנחה מצילין מזון סעודה אחת - מכאן משמע דזמן אכילה שלישית בשבת היא מן המנחה ולמעלה דלא כאותם שמחלקין סעודת שחרית ומברכין בינתים ומיהו מהא דאמרנן בפסחים בפ"ק (דף יג). י"ד שחל להיות בשבת משיר מזון שתי סעודות אין ראייה מדאין משיירין מזון ג' סעודות שאין לעשות ב' סעודות שחרית דהא כיון שאוכל הכל שחרית חשיב כסעודה אחת ועוד אומר ר"י שיש כאן איסור ברכה שאינה צריכה כדאי' בפ' בא לו (אומא דף ט). גבי ובעשור שבחומש הפקודים דקאמר וניתי ס"ת אחרינא ונקרי א"ר שמעון בן לקיש מפני ברכה שאינה צריכה.

22 - משנה בורה סימן רצא ס"ק טו

(טו) אלא אכילה גסה - כי כל זמן האכילה האיציטומכא פתוחה משא"כ אחר הסעודה ולא חיישינן שגורם ברכה שא"צ כיון שמוכרח לעשות כן משום סעודה ג' שתהיה כדין וזהו מה שמסיק רמ"א אבל מי שידוע וכו' כדי לצאת מחשש ברכה שאינה צריכה:

23 - שו"ת מנחת יצחק חלק ו סימן מח

בענין לעבור מחדר לחדר באמצע הסעודה בשבת שחל בו ער"פ = ערב פסה = בס"ד ירושלים עיה"ק ת"ו, יום ב' ויקרא תשל"ד לפ"ק. שוכט"ס א"כ דיל"ג הרה"ג וכו' מוהר"י פוזנר שליט"א דיין דקה"י ניו יארק יצ"ו. אחדשה"ט, מה מאד שמחתי במכתבו שהוטב בעזה"י מצב בריאותו וחזר למלאכתו, וכי דברי היוצאים מלבי נכנסו לתוך לבו דברי חיזוק ועידוד ותקווה שכן יוסף אומץ וחיזוק להורות הלכה ושיעורין כסדרן ומוספין כהלכתן מתוך בריאות השלימות וחי' נחת לאויט"א.

וע"ד שאלתו הגם כמו שידוע לו טרדותי עלו למעלה ראש ובפרט בפרוס חה"פ = חג הפסח =, וגם אני לא הרגשתי כ"כ בכי טוב, ועדיין אני עסוק ברפואות. השל"ת יעזור לי שאוכל לישב על התר"ע = התורה ועבודה = ולנהל עדתי עדת קודש לאויט"א מתוך בריאות השלימות, מ"מ אמרתי לכתוב לו רק עכ"פ איזה שורות.

הנה עצתו נכונה, בער"פ שחל בשבת להתחיל סעודת שחרית בחדר א' ולאכול כל הסעודה שנתבשלו בכלים של פסח בחדר ב' ולחזור לאכול כזית פת בחדר א' ולברך שם, אף דכל מה שכתב בס' ק"ה החיים (סי' קע"ח דף כ"ג) שצ"ח כ"ח, הכוונה רק שיברך שם במקום הב', דאל"כ שייך שמא ישכח שכתב הרמ"א, ולברך במקום הב' צריך אכילת כזית פת, מ"מ הרי מבואר ברמ"א שם דלצורך מצוה עוברת שרי, ובביאור הלכה שם כתב להוכיח מדברי המאור וש"פ דאפילו לדבר מצוה שאינה עוברת שרי, ולאותן אנשים שבכה"ג עדיף להם יותר שלא לבוא לחשש שישאר חמץ ברשותו הוי לדבר מצוה, ועד י"ל כיון דכל החשש שמא ישהה וישכח לחזור למקומו ולברך, בערב פסח בבוקר ל"ש זאת שממהרים לגמור קודם זמן האיסור, ול"ח לשמא ישהה. וכמ"ש כה"ג שם בביאור הלכה (ד"ה בלא ברכה) לענין הניח חולה או זקן עיי"ש, ושרי אם מכוון בתחילה לעקור באמצע הסעודה ולאכול בחדר הב' ולחזור ולגמור בחדר הא' ולברך שם כנלענ"ד.

ובזה הנני ידידו דושה"ט ומברכו בברכת שמחת החג בהכשר ויתרון וחיותם בכל חותמי ברכות. יצחק יעקב

ווייס.

24 - ערוך השלחן סימן תמ"ד סעיף ו'

גמורות שנדרו בשב ואל תעשה מפני נזירות דרבנן
כמן שופר ולולב בשבת וכ"ש שגרתה מצוה דמעודה
שלישית וזיון שבן במלה לה בשבת זו מצוה דמעודה
שלישית וזיון דמעודה גמורה אי אפשר ממילא דאין
שייך למלאותה בפירות או בכשר ודגים שאין צורך
כלל בזה ועוד דוודאי גם מן התורה מצוה לאכול
הכזית מצה לחיאבון ודע מעמו של רשב"י שעסק
בתורה מפני שאין מצוה כלל בשבת זו לאכול
מעודה שלישית ז' .

ו' וביותר כתב שרשב"י היה עוסק בתורה במקום מעודה
שלישית (שס פס"כ) ויש להבין אמו רשב"י לא היה
יכול לקיים מעודה שלישית באיזה מהדברים שנחבארי
ונלע"ד ברור דכל זה הוא מילתא יתירתא שהיו בשבת
זו בע"כ לא נצאיינו כלל על ג' מעודות ביון שאי
אפשר מידי דהנה ליוה"כ שחל בשבת וה"ה שבת צ"פ
לעניין מעודה שלישית דאפילו אם נאמר דאיסור אגילת
מצה בע"פ הוא מדרבנן ס"פ הא מצינו כמצות עשה

25 - מגן אברהם אורח חיים סימן תרסו

ג אסור להעמיד - ז"ל מהר"ל אם נושא מהסוכ' טבל' המעריכי על רגליה ומסירין מתי שירצה אסור להעריכ' בבית עוד על רגליה דהוי מכין מ"ט לחבירו אלא יניחנה בפרקו' עד הליל' ואז יעריכ' עכ"ל משמע דמותר להעמיד השלחנות בבית וכ"מ ס' תרס"ו ובהג"מ כתב אסור להעמיד השלחנות והספסלים לסדרן לצורך הלילה כ"כ הגמ"נ משמע דוק' לסדרן אסור אבל להעמידן מות' מפני כבוד י"ט אבל שאר הכנות אסורים וכ"כ במנהג' ה' פסח דאסור להבלי יין מ"ט לחבירו וגם במהר"ל אסור לחפש הס"ת משבת ל"ט משום הכנ' ועס' תי"ו ס"ב: